

VBBN cursus Honingkunde

Deze cursus is bedoeld voor iedereen die meer van honing wil weten.

Plaats: Het Bijenhuis, Grintweg 273 te Wageningen.
Tijd: drie dinsdagavonden van 19.30-22.00 uur.

Programma

- 13 februari 1996: drachtplanten en honing / kwaliteitsaspecten van honing m.b.t. de gezondheid
- 27 februari 1996: verwerking, opslag, verkoop en promotie van honing
- 5 maart 1996: praktische honinganalyse, o.a. pollen en glucose-oxydase.

Kosten: f95,- voor VBBN leden, inclusief koffie, cursusboek en overig cursusmateriaal.

Niet-VBBN-leden betalen f125,-.

Minimum aantal cursisten 15, maximum 40.

Aanmelden uiterlijk 1 februari 1996 bij:

VBBN, t.a.v. commissie Honing, Postbus 90, 6720 AB Bennekom. Inl.: 0317-422422.

Studiedag Bijengezondheidszorg

Studiedag met als thema 'gezondheidszorg van/voor bijen: hygiëne en preventie' op 17 februari 1996 in het centrale gebouw-noord van de afdeling Sociale Insekten van de Rijksuniversiteit Utrecht, Padualaan 14 te Utrecht.

Programma

09.30 uur: zaal open

10.00 uur: opening

10.00-12.30 uur: lezingencyclus van tweemaal drie lezingen.

De eerste lezingensessie wordt verzorgd door:

- Frans Jacobs: 'De antimicrobiële activiteit m.b.t. het bijenvolk'
- Johan Calis bespreekt de bestrijding van de varroamijt met de biotechnische methode volgens de darrenraat-methode.
- Bernhard Kraus: 'De invloed van de temperatuur op de ontwikkeling van zowel het bijenbroed als van de varroamijt'.

De tweede lezingensessie wordt verzorgd door:

- Jan Veenhof: 'Toelichting op de noodzaak van het hygiënisch imkeren voor gezonde bijenvolken'.
- Job van Praagh: 'Amerikaans vuilbroed en de wijze van saneren van aangetaste volken'.
- Friedrich Pohl: 'Diagnose en behandeling van bijenziekten'.

12.30-14.00 uur: pauze, gelegenheid om de posters en

aparatuur, meegebracht van Friedrich Pohl, te bestuderen.

14.00-16.30 uur: Na elke serie lezingenis er ruimschoots tijd voor vragen. Na afloop is enige tijd gereserveerd voor een forumdiscussie.

De hele dag zal de geest ademen van 'voorkomen is beter dan genezen'. Duidelijk zal worden aangetoond dat honingbijen heel wat in hun 'mars' hebben om een bepaalde mate van vitaliteit te handhaven en over een groot afweermechanisme beschikken, mits de imker de juiste condities schept, overmacht daargelaten. 'Er bestaan geen slechte bijen, wèl slechte imkers'.

Voor VBBN-leden is de toegang f15,-, voor niet-VBBN-leden f20,-.

Koffie is aanwezig, lunch moet zelf meegebracht worden. U kunt voor wat Amerikaans vuilbroed betreft extra informatie verkrijgen: het 'Witboek

Amerikaansvuilbroed' is te bestellen door overmaking van f15,- vóór 1 februari a.s. (verzending ná deze datum) naar girorekening 52.94.462 t.n.v. A.H. de Witt, Hoofdweg 77, 9626 AB Schildwolde onder vermelding van 'Witboek AVB'.

Nadere inlichtingen te verkrijgen bij: Catherine Reker, 050-3184505.

Wat doet VBBN voor de leden?

Heyta van der Reijden-Rynja

Een veel gehoorde vraag, waarop dit stuk een antwoord tracht te geven.

Volgens de Statuten is een van onze taken 'het bevorderen van de bijenteelt in de ruimste zin des woords'. Dat is een brede omschrijving, die te weinig zegt maar tevens heel veel werk inhoudt dat niet direct in het persoonlijk belang van elke imker is uit te drukken. De VBBN moet twee belangen behartigen: van de gehele bijenhouderij en van de individuele imkers.

Het bestuur werkt dan ook in twee richtingen: naar buiten en naar binnen.

Het belang van de VBBN

In het belang van de VBBN moeten er relaties worden onderhouden met de overheid, het Landbouwschap, de directie Openlucht Recreatie van het ministerie LNV, de andere Nederlandse imkersorganisaties en de Vlaamse Imkersbond en met natuurorganisaties met gemeenschappelijke belangen op het gebied van drachtplanten en groenbeheer. Ook wordt er bijvoorbeeld overleg gevoerd met de RVV over ziektebestrijding, met Staatsbosbeheer over beplanting en het plaatsen van bijenvolken, met vertegenwoordigers van Groente- en Fruitteelt over bestuivingsgelden.

Eigenlijk gaat het steeds om het wekken van sympathie voor de bijenhouderij opdat anderen bereid zijn ons tegemoet te komen. Veel van dit werk heeft hooguit een lange-termijn resultaat en het voordeel voor de individuele imker is alleen indirect zichtbaar. Men zou het echter snel merken als er niets meer gebeurde.

Sympathie wekken voor de bijenhouderij gebeurt ook doordat de VBBN veel materiaal ter beschikking stelt om

verenigingen te helpen bij ledenwerving en bij het wekken van de interesse voor bijen van het grote publiek. Middelen om het bijhouden bij het grote publiek bekend te maken zijn bijvoorbeeld markten, braderieën, speciale bijenmarkten, exposities en lezingen. De VBBN heeft dankzij de inning van contributie de mogelijkheid om materialen aan te schaffen en die weer uit te lenen aan de leden en de subverenigingen: video's, posters, fotomateriaal, panelen met foto's, vlaggen, kasten en korven. Ook worden er folders uitgegeven en gratis ter beschikking van de leden gesteld en wordt er materiaal ontwikkeld zoals een lesbrief voor het basisonderwijs, werkstukpakketten en een informatiepakket voor mensen die eventueel met bijen zouden willen beginnen. Imkers die het Bijenhuis weten te vinden maken hiervan dankbaar gebruik. Het aanbod is er, het is aan de imker om erom te vragen.

Het belang van de leden

22 Het maandblad

Rechtstreeks in het belang van de imker is het maandblad Bijen. Dit wordt uitgegeven door de gezamenlijke imkersorganisaties en is dus niet speciaal van de VBBN. **Informatie**

Op het secretariaat van de VBBN werken twee part-time krachten zodanig over de week verdeeld dat u over het algemeen tijdens kantooruren terecht kunt. U kunt daar terecht voor voorlichting en informatie over cursussen, markten, bijenziekten, praktische bijenhouderij, drachtplanten en honing. U krijgt onmiddellijk antwoord of u wordt doorverwezen naar een expert op het gebied van uw eventuele vraag.

De afdeling Handel

De winkel van het Bijenhuis is geopend van dinsdag tot en met vrijdag tot 17.00 uur, in de zomerperiode ook maandagmiddag en zaterdagmorgen. Imkers kunnen hier terecht voor alle artikelen en materialen die met hun hobby te maken hebben. Als extra service kunnen bestellingen, telefonisch of schriftelijk gedaan, worden toegestuurd en kunnen grote bestellingen aan huis bezorgd worden. Ook hier kunt u terecht voor praktische informatie over bijenhouden.

Medewerkers van het Bijenhuis bezoeken met een marktkraam zoveel mogelijk bijenmarkten waar imkers hun inkopen kunnen doen of hun bestelling plaatsen. In de eigen werkplaats wordt van zuivere bijenwas kunstmatig vervaardigd en een gespecialiseerde timmerman maakt kwaliteits-bijenkasten, ook afwijkende maten op verzoek. In totaal heeft de afdeling zes mensen in dienst.

Verzekering

Gelukkig zal niet iedereen hiermee te maken krijgen, maar alle leden zijn verzekerd. Bij diefstal of beschadiging door brand of storm van een kast of korf met inhoud krijgt u een vast bedrag uitgekeerd. Dit is niet de volledige waarde van de kast en dat zou ook niet mogelijk zijn. Als we namelijk van elke schade een expertiserapport zouden moeten opmaken, zou de verzekering een stuk duurder worden en bent u uiteindelijk toch slechter uit; we hebben gekozen voor de goedkoopste manier waarbij de leden een tegemoetkoming krijgen in geval van schade of diefstal. Een tweede verzekering die wij hebben voor al onze leden

is belangrijker, dat is namelijk de WA-verzekering. Deze verzekering keert bijvoorbeeld uit in het geval dat uw bijen iemand of iets schade berokkenen. Een aanspraak op de WA-verzekering komt enkele malen per jaar voor, en de claims lopen dan uiteen van een nieuwe bril, van de neus geslagen in een paniecreactie, tot dierenarts- of dokterskosten.

Voor de meeste leden blijft deze service gelukkig onzichtbaar, maar u zult het maar nodig hebben.

Cursussen

Zonder cursussen geen ledengroei en ledengroei is in het belang van elke imker. De kosten en het werk worden gedeeld en je hebt mensen nodig om fakkels over te nemen. De VBBN organiseert en ondersteunt diverse cursussen. Voor de beginnend imker gericht op nieuwe leden. De andere cursussen richten zich op imkers die zich meer willen verdiepen in bepaalde onderdelen van hun hobby, zoals een cursus voor gevorderd imker, koninginnteelt, KI, honingkunde, honingkeurmeester, bestuiving, drachtplanten of korfvlechten. Alle mogelijke cursussen kunnen door of in samenwerking met de VBBN en één of meerdere commissies worden georganiseerd.

Commissies

De VBBN kent de volgende actieve commissies: Honing, Onderwijs, Drachtplanten, Koninginnteelt, Gezondheidszorg, PR en Voorlichting en Bestuiving. Deze commissies verzorgen de informatie voor de imkers/leden door middel van folders, artikelen in Bijen en rechtstreekse antwoorden op vragen van leden. Tevens fungeren deze commissies als platform voor informatieuitwisseling met overheid, belangengroepen en de overige imkerorganisaties. Ook bevorderen de commissies de kwaliteit van het imkeren door eigen onderzoek en experimenten, en door de organisatie van themadagen.

Het belang voor de bijen

Rechtstreeks van belang voor onze bijen is het bevorderen van de bijenweide. De VBBN geeft informatie aan imkers en lokale overheden over het belang van drachtplanten. De afdeling Handel verkoopt alle mogelijke zaden, de commissie Drachtplanten probeert waar mogelijk te bemiddelen bij de inzaai van drachtplanten in gemeenteplantsoenen en bij de braaklegging.

Een ander belang is het terugdringen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door lokale overheden, boeren en tuinders. Hiervoor is veel overleg nodig, en de medewerking van alle imkers door het melden van bijvoorbeeld spuitschade.

Het belang van de VBBN voor haar leden

U begrijpt dat al deze activiteiten geld kosten. Het zou te ver voeren hier een compleet financieel overzicht te geven, dat is bovendien terug te vinden in de financiële verantwoording van de Vereniging.

Zie het maar zo: net zomin als een individuele bij kan bestaan zonder volk en zonder moeder om het volk bij elkaar te houden, kan een imker bestaan zonder bijenhoudersvereniging. De VBBN heeft haar leden nodig, en de leden. Deze tekst is ook als folder te verkrijgen bij het Algemeen Secretariaat van de VBBN, 0317-422422.

Verslag Themadag Honing

Heyta van der Reijden-Rynja

Zaterdag 21 oktober jl. waren ruim 64 honingkeurmeesters en belangstellenden in het Bijenhuis te Wageningen aanwezig voor een drietal lezingen.

Bijen en bestuiving, door Bas van Kuijk

Een courgetteler had bijen besteld voor de bestuiving. Er werden twee kasten neergezet waar vervolgens niet meer naar werd omgekeken. Het vooroordeel was weer bevestigd, bijen zijn niet nodig voor bestuiving. Het is als imker heel belangrijk goede afspraken te maken met de teler, en beiden te weten waar je aan toe bent. Courgette groeit enkele meters per dag. Na een paar dagen zijn de kasten niet meer te vinden en kunnen de bijen er niet meer in of uit. De imker had dit moeten weten, de teler had hem dit moeten vertellen. Dan had de imker de bijen op een beweegbaar platform kunnen zetten, dat elke paar dagen omhoog wordt gekrikt. De imker had ook vaker langs moeten komen, dan had hij gemerkt dat er iets mis was. Het bestuivingsreglement kan een goed handvat zijn voor de wederzijdse afspraken, maar er zijn natuurlijk altijd zaken die gewoon onderling worden geregeld: op welke dagen komt de imker, hoe vaak komt hij, wie betaalt de reiskosten, wie betaalt een vervangingsvolk bij problemen, welke afspraken worden gemaakt rondom bespuiting. Je moet als imker ook goed opletten in welk soort kas je terecht komt: staan er kachels in zodat CO₂ in de kas komt? Dat verlamt de bijen. Is er plastic gebruikt waaraan condens blijft hangen? Dat houdt gif vast en kan enkele dagen na een bespuiting nog voor dode bijen zorgen.

De teler is de baas in zijn kas en op zijn veld, maar de imker is de baas over de bijen. De volken moeten in optimale conditie zijn, er moeten niet te weinig maar ook zeker niet te veel volken worden geplaatst. Het aantal is afhankelijk van het gewas, courgette bijvoorbeeld heeft per 1.500 m² één volk nodig, paprika heeft per 5.000 m² één volk nodig. Als er teveel volken zijn, ontstaat stuifmeelconcurrentie: de bijen halen dan alleen stuifmeel voor eigen gebruik op korte vluchtjes, zodat er niet meer bestoven wordt.

Het onderlinge contact tussen imker en teler is minstens zo belangrijk als het contract: vraag de teler naar zijn gewas, hij zal dan ook meer interesse tonen voor de bijen, en zo worden misverstanden tot een minimum beperkt. Voor de hobby-imker is bestuiving niet lonend. Wel is het de moeite waard om eens een keer op een andere manier leuk met bijen bezig te zijn.

Drachtverbetering door Frans Janssen

Sportvissers kopen pootvis, zodat ze over een jaar nog steeds kunnen vissen. Jagers broeden fazante-eieren uit zodat ze kunnen blijven jagen. Maar wat doen imkers als de bijenweide schraler wordt?

Deze prikkelende vraag werd door Frans Janssen aan de aanwezigen gesteld. Aan de hand van dia's maakte hij duidelijk welke drachtmogelijkheden er zijn door het hele jaar, en op welke manieren daarvan gebruik kan worden gemaakt. Er is dus heel wat te verbeteren aan de drachtweide, maar... de imkers moeten dat wel zelf doen.

Glucose-oxydasetest, door Jaap Kerkvliet

Op honingkeuringen wordt honing meestal beoordeeld op uiterlijke kwaliteit. Als we het over 'kwaliteitshoning' hebben bedoelen we echter altijd de inwendige kwaliteit. Deze kan worden afgemeten aan enzymenactiviteit: hoe minder honing wordt verhit, hoe meer enzymen intact blijven.

Honing kent 4 belangrijke enzymen:

- Diastase: dit breekt zetmeel af. Via speeksel van de bij komt dit enzym in de honing terecht. Volgens de Keuringsdienst van Waren moeten in 1 mg honing minstens 8 eenheden diastase voorkomen.
- Invertase zet suiker om in glucose en fructose. Er geldt geen officiële grenswaarde, in Duitsland moet het getal boven de 7 liggen. Het is gevoeliger voor verhitte dan diastase.
- Glucose-oxydase: dit enzym werkt remmend op bacteriën. Er zijn geen kwaliteitseisen gebonden aan de aanwezigheid.
- Katalase is een enzym dat waarschijnlijk niet door de bijen wordt geproduceerd maar afkomstig is van sommige planten. Het blokkeert de werking van glucose-oxydase.

De invloed van verwarming:

bij verwarming tot 40°C gebeurt er in 24 uur nauwelijks iets met het diastase- en het invertasegetal. Bij verhitte tot 60°C is het diastasegetal na 24 uur gehalveerd, het invertasegetal loopt terug van 25 naar 5 eenheden per mg. Bij verhitte in de magnetron zijn de enzymen in 3 minuten geheel verdwenen. Honing mag dus nooit in de magnetron verhit worden.

De werking van glucose-oxydase: Het enzym werkt in op de glucose in de honing. In verbinding met water en zuurstof ontstaat gluconzuur + waterstofperoxide. Dit gebeurt niet in de honing, maar pas als de verdunning voldoende is, zoals tijdens het eten. Waterstofperoxide werkt desinfecterend op bijvoorbeeld keelontsteking, waarbij flavonoïden (anti-oxidanten) in de honing de werking nog versterken.

Waterstofperoxide kan worden gemeten met een speciale meetstrip (te koop bij Boom, Meppel). De strip is niet speciaal ontwikkeld voor honing en de test is dan ook niet waterdicht. Als er geen waterstofperoxide kan worden gemeten betekent dat niet dat de honing verhit is maar kan ook katalase bevatten of vitamine C. De test kan alleen positief toegepast worden: als waterstofperoxide wordt gemeten, dan is de honing goed.

Nadat nog enkele vragen om toelichting zijn beantwoord door de drie inleiders, kan de bijeenkomst worden besloten met de mededeling dat de commissie Honing van plan is volgend jaar een symposium aan honing te wijden.

Verslagen Hoofdbestuur

Heyta van der Reijden-Rynja

HB-vergadering 5 juli

Het HB was op 5 juli jl. uitgenodigd bij Rijk Zwaan, het zaadteeltbedrijf waar Bas van Kuijk, hoofdbestuurslid, werkt. Na een interessante rondleiding door de kassen en over het terrein vond een brainstorm plaats over enkele discussiepunten rond het beleidsplan, waarbij door het HB een aantal adviseurs was uitgenodigd.

Conclusies daarbij waren ondermeer dat de VBBN haar beleid niet zal richten op een aparte groep hobby-imkers of uitsluitend professionele imkers. Alle groeperingen imkers moeten zich thuis blijven voelen bij de VBBN. Op het gebied van Onderwijs blijft het twee-sporenbeleid van kracht: waar de samenwerking met AOC's goed is, kan dat zo blijven. In gebieden waar het moeilijk is om cursussen van de grond te krijgen zal ingegrepen moeten worden in de vorm van een cursus in eigen beheer.

Bijenweide: dhr. F. Janssen houdt zich bezig met de advisering op het gebied van braaklegging, daar wordt steeds meer mogelijk en duidelijk. Door de VBBN is het initiatief genomen tot de oprichting van het Platform 'bloeiend groen in de woonomgeving', hetgeen onder meer heeft geresulteerd in participatie in het 'Land van Weldadigheid' te Frederiksoord (zie verdere berichten hierover in 'Uit de PC van de voorzitter'). De resultaten van deze brainstorm zijn meegenomen in het Beleidsplan '96-'99, dat op 30 september is voorgelegd aan de groepsbesturen.

HB-vergaderingen 30 augustus en 15 september Apimondia

De voorzitter heeft het Apimondiacongres in Lausanne bezocht. Hij was erg onder de indruk van het geheel en de sfeer, maar raadt het HB af om te proberen het congres ooit in Nederland te organiseren.

Algemene Ledenvergadering

De AV 1996 wordt gehouden op 23 maart in het WICC/IAC gebouw te Wageningen. Het officiële gedeelte zal zich weer beperken tot de ochtend, wel wordt er op velerlei verzoek een koffiepauze ingelast halverwege de morgen.

's Middags zal het Bijenhuis geopend zijn en kan er koffie en een lunchpakket gekocht worden. In de hal zullen stands worden neergezet met informatie over de diverse commissies van de VBBN.

Kandidaten HB-lidmaatschap

De heren Vunderink, Janssen en Van de Broek zijn statutair aftredend. Zij stellen zich alle drie herkiesbaar. Belangstellenden kunnen tot en met 31 december solliciteren bij de sollicitatiecommissie, p/a algemeen secretariaat.

100-jarig bestaan VBBN

De tekst van het boek is klaar. Er is een drukker gekozen, nu moeten alleen nog illustraties bij elkaar gezocht worden. Het boek zal eind 1996 bij de drukker worden aangeleverd, en uitkomen in het voorjaar van 1997. De aanbiedingen zullen rond oktober 1997 plaatsvinden, de officiële verjaardag van de VBBN.

Bijeenkomst groepen / HB 30 september

Mededelingen

- Dataplanning groepsvergaderingen: de voorzitter vraagt de groepen om hun groepsvergaderingen ná de vergadering van groepen met HB te houden, in oktober en november. In februari-maart, als de agenda en stukken voor de AV zijn verstuurd, kunnen nogmaals groepsvergaderingen plaatsvinden ter voorbereiding van de AV.
- Het HB heeft dhr. H. Wubbolts benoemd als voorzitter van de Jubileumcommissie. De huidige voorzitter, dhr. K. Pieters, heeft een plan opgesteld voor de productie van een CD-i. Dit zal veel voorbereidingstijd vergen. Dhr. Wubbolts zal de voorbereiding van de verdere viering op zich nemen.
- Dhr. J.A.T. Hoogstede, kunststraafabricage en markten, is helaas definitief afgekeurd vanwege rugklachten. Het bestuur zal nog op gepaste wijze afscheid van hem nemen.
- De kunststraatmachine dreigt het te begeven. Het HB zal aan de AV mandaat vragen om een nieuwe machine aan te schaffen als reparatie onmogelijk blijkt.
- Ingekomen brief dhr. M. Hallmans: hij is het niet eens met de beslissing van de Bedrijfsraad voor visuele Amerikaans vuilbroed (AVB)-controle. De voorzitter zal de inhoud van de brief doorgeven aan de AVB-commissie.
- Op 27 januari 1996 wordt de jaarlijkse koninginneteldag gehouden bij de Universiteit van Utrecht.

Beleidsplan 1996 - 1999

Onderwijs:

De vergadering is het ermee eens dat het cursusmateriaal door het hele land hetzelfde moet zijn, en dat een goede kwaliteit van het onderwijs gewaarborgd moet zijn. Het HB houdt vast aan een twee-sporenbeleid, om gered te zijn als het landbouwonderwijs verder afkalft.

Het verbeteren van de resultaten van het bijhouden:

De VBBN gaat deelnemen aan een project in Frederiksoord (Drenthe) over natuurbeheer en natuurvriendelijk tuinieren. Het wordt aangegrepen als een goede vorm van PR.

Bijengezondheidszorg:

De verantwoordelijkheid van de VBBN richt zich op het hygiënisch imkeren. Als de teams worden ingeschakeld bij screening komen de kosten voor rekening van de RVV. De gemaakte opmerkingen zullen in het beleidsplan verwerkt worden.

Contributieverhoging

Besloten wordt om in de AV van 1996 een contributieverhoging van f15,- voor te stellen om de verhoging van de algemene kosten te dekken.

Notitie over kwartaalblad

Het HB stelt voor om als extra service naar meer geïnteresseerde imkers een wetenschappelijk getint kwartaalblad uit te geven waarop imkers een abonnement kunnen nemen tegen kostprijs.

De voorzitter concludeert naar aanleiding van de reacties dat het HB groen licht heeft gekregen om het idee verder uit te werken.

Jubileumviering

Dhr. K. Pieters heeft een tussenrapport uitgereikt waarin hij zijn plannen uiteenzet voor de ontwikkeling van een CD-i als blijvend effect van de jubileumviering. Daarvoor is de aanschaf van vijf computers met interactief scherm nodig. Hij zal trachten sponsors te vinden. Gebruik van het middel: scholen, braderiën, inkersverenigingen, musea, vaste exposities. De vergadering is enthousiast vóór het plan. Hij zal het plan op de AV uitleggen en de subverenigingen vragen een bepaald bedrag te investeren.

Rondvraag

- Dhr. Janssen dankt alle groepen voor het verzamelen van de honingmonsters voor AVB-onderzoek.
- Dhr. Meeuwenoord informeert naar de verzekering tegen aansprakelijkheid voor groepsbesturen. Dhr. B. van Westhreenen antwoordt dat hij een stuk zal produceren vóór het eind van het jaar.
- Datum volgende vergadering groepen/HB: zaterdag 27 april 1996

Onderscheidingen in 1995

Marga Canters

In 1995 zijn weer diverse ere- en verenigingsspelden, oorkonden en erekorfjes uitgereikt.

Deze onderscheidingen worden toegekend als een blijk van waardering voor een langdurig lidmaatschap (verenigingsspeld en/of oorkonde) of bestuurslidmaatschap (erespeld) of voor verdiensten op landelijk niveau (erekorfje).

Het Hoofdbestuur van de VBBN wil de leden die hiervoor in aanmerking kwamen nogmaals danken voor hun inzet voor de Vereniging.

De namen van ontvangers van een erespeld zijn vet en die van ontvangers van een erekorfje zijn bovendien in hoofdletters gedrukt.

Apeldoorn: J. Nieuwenhuis

Appingedam: **D. Schrikkema**

Assen: O. de Meijer, A.J. Otten

Bennekom: L. Rozeboom (oork.)

Bergen op Zoom: M.J. de Groen, P.J. Koopman (oork.)

Bergum: **J.W. Hartsuiker**

Boskoop: J.M.L. de Frankrijker, **T. Langerak**

Brummen: **H.A.F. Sloot, G. Hannink**

Bunnik-Houten: M. Biel, A. de Roon,

A. de Leeuw, H.A. v.d. Grind, H.A. van Dam

Eerbeek: M.F. Veldhoen

Elst: C.L. Jansen, J. Jacobs (sp. + oork.), **W. Hulscher**

Elspeet: **W. van Bronswijk, G. v.d. Bosch**, G. van 't Slot (oork.)

Enschede: **G. Henseler (HB)**, H.H. Schutte Jzn (oork.)

Den Haag: J.E.A. HERTSIG

Heerde: **A. Hottinga**, W. v.d. Beek

Hardenberg-Gramsbergen: **J. Hans**

Holten: **H.J. Scholten**

Hoogeveen: J. Kattouw, W. Dekker, R. Smit (oork.)

Huls: P.R. VAN ASSCHE

Kampen: **mw. A. van Donge**

Laren (Gld): **J. Hissink**

Made: **W. Butter, J. Vriends, H. Oomen, T. de Zeeuw**

Musselkanaal: G. Smilde

Noord-Hollands Midden: **P. Stoop**

Noord- en Zuid-Beveland: **P.M. Wondergem**

Ooststellingwerf: **W.J.M. Sjouke**

Ruinen: **J. Mansier**

Sneek: E.J. Bootsma, W. Kuipers, A. Kuperus,

E. de Graaf

Steenwijk: J. Groenink

Vaassen: G.J. Logtenberg

Varsseveld: A. de Boer, H.M. Messink, J.A. Jansen,

J. Masselink, **J.G. Leneman**

Vechstreek: H.M. Aalderink, **mw. A.H. Hartman**

Velp: **M. Simon**

Voorthuizen: **W. V.D. HOEVEN (HB)**

Westerwolde: **J. Tolhuis** (sp. + oork.)

Winschoten: F. Meijer, **T. v.d. Molen, R.J.H. Heuving**

Winterswijk: J.Th. Grievink, G.H. Hijink, A.J. Ooyman,

P.W. Strooper, H.J. Wiggers, W.K. Geense,

J.W. Wiggers, **H.R. Rotteveel**

HB = Hoofdbestuurslid

(oork.) = ontvanger van oorkonde

(sp. + oork.) = ontvanger van verenigingsspeld én oorkonde

Uit de PC van de voorzitter

Dick Vunderink

Ik mocht als eerste spreker de spits afbijten op de VBBN-Onderwijsdag in Rotterdam. Daar sta je dan als niet-onderwijsman. Nou ja, 15 jaar de Opleidingsafdeling van de bank gerund, maar ja, toch geen echte onderwijzer. Check dat overigens niet bij mijn kinderen!

Ik heb om te beginnen een aantal laden opengetrokken van wat ons niet zinde. Ná mij spraken enkele mensen uit de het landbouwonderwijs. Dat bleek een goede greep van de organisatoren. Nu kregen we in één keer een compleet beeld van de organisatie achter het bijteeltonderwijs. Een beeld dat we nog steeds niet te pakken konden krijgen. En we ontmoetten de bereidheid om met elkaar te kijken hoe wij onze bezwaren en hun mogelijkheden op elkaar kunnen afstemmen. Ik zeg daarmee nog niet dat alles wel goed zal komen met onze cursussen - soms blijkt dat al heel goed te gaan - maar we hebben nu kans op invloed.

Ik bezocht de NCB-Studiedag. Goed georganiseerd en gevarieerde onderwerpen aan de orde. En zo'n dag leent zich altijd weer om deze en gene te ontmoeten en wat meningen te peilen of afspraken te maken. De Werkgroep Amerikaans vuilbroed (AVB) vergaderde en rapporteerde over enkele onderzoeken: een bijna voltooid onderzoek van honingmonsters uit het hele land, waarbij het lijkt dat er geen AVB-sporen zijn aangetroffen, en een onderzoek naar ontsmetting via Gammastraling dat ook een positief resultaat geeft. Maar daarmee zijn we er nog niet. We moeten nog diverse haken en ogen aan de hele procedure uitzoeken. De werkgroep gaat ook proberen gemeenschappelijkheid te

krijgen in de discussie over de juiste preventie maatregelen.

We vergaderden met de Bedrijfsraad en het Landbouwschap (LBS).

Om te beginnen met het laatste. U hebt allemaal kunnen lezen dat het een spannende tijd is voor het LBS. Vooral veel onzekerheid voor de mensen die er werken. Ook voor ons, want het is ons enige formele kanaal met de overheid. En in de laatste discussies over de Ambrosiushoeve hebben we steun gehad van dit kanaal. Hoe het zal lopen is nu nog onbekend.

In de Bedrijfsraad uiteraard veel aandacht voor de verdubbeling van de bijdrage aan de Ambrosiushoeve. De ANI en de LLTB zijn er al uit. Bijna volledige instemming van de leden. ABTB, NCB en VBBN moeten de discussie nog aan. Ons Hoofdbestuur overweegt een brief te sturen aan alle leden om hen goed te informeren over wat er speelt.

26

Er was geen eenstemmigheid over een algemener registratiekaart van de Bedrijfsraad voor alle imkers. Elke organisatie maakt zijn eigen kaart.

Terug naar de VBBN. Ik moet helaas vermelden dat onze medewerker Johan Hoogstede ons moet verlaten wegens afkeuring. Hij 'gaat de WAO in' en dat is voor hem als grote actieveling niet makkelijk. Hij werkte 23 jaar in het Bijenhuis als de expert in de kunstraatproductie en als vertrouwde steun voor velen op de markten. Wij ervaren beiden dit vertrek als een groot gemis.

Plezierig is het goede resultaat van de afdeling Handel maar daarvoor hebben we ook die mooie zomer laten aanrukken. Wij weten nu dat wij goede maatjes met het KNMI moeten blijven.

Of zou het komen door mijn nieuwjaarswensen van vorig jaar?

Zullen we het dan nog maar eens proberen?

U allen namens het HB een goed 1996 toegewenst en als het kan, nog zo'n zomer als die van 1995.

Op 29 oktober jl. is op 44-jarige leeftijd ons trouwe lid

CHRIS KOOL

na een slopende ziekte overleden.

Chris was altijd bereid de helpende hand te bieden en onze vereniging betreurt het ten zeerste hem te moeten missen.

Zijn moeder en broers wordt veel sterkte toegewenst om dit zware verlies te dragen en te verwerken.

Bestuur en leden
ABTB afdeling Ugchelen

Op 22 oktober is op 63-jarige leeftijd overleden onze collega-imker

HAR MARCUS

We zullen hem en de vrolijkheid en humor die hem omringde missen.

Ons medeleven gaat uit naar zijn vrouw en kinderen. Wij wensen hen veel sterkte toe in de komende tijd.

Bestuur en leden
LLTB bijenvereniging Leudal

Op 8 november 1995 is op 66-jarige leeftijd overleden

WILLEM JOHAN SCHUT

Vele jaren heeft Wim onze verenigingsavonden bezocht. Wij hebben hem leren kennen als een blijmoedig collega. Als actief en gewaardeerd imker zullen wij ons Wim herinneren.

Wij wensen zijn familie veel sterkte toe bij het verwerken van dit verlies.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging Varsseveld e.o.

Op 4 november 1995 is op 78-jarige leeftijd overleden

LAMBERTUS JOHANNES ZIELTJENS

Bart, zoals wij hem noemden, is zijn leven lang een imker in hart en nieren geweest.

Wij zullen hem op onze bijeenkomsten missen.

Wij wensen zijn vrouw en kinderen sterkte toe.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging IJsselstein e.o.

Ons lid, de heer

B. ZONDERVAN

uit Zwolle is geheel onverwachts overleden. De heer Zondervan heeft verleden jaar met zeer veel succes de korfvlecht cursus geleid en zou juist in deze maand wederom starten met twee groepen aspirant-korfvlechters. Het heeft helaas niet zo mogen zijn. Wij zullen hem in onze herinnering houden als een vriendelijk en behulpzaam mens. Onze deelneming gaat uit naar zijn vrouw en kinderen.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging Wezep-Hatterm